

Nr.1

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Ultimul război pe care l-a purtat Iancu de Hunedoara cu Imperiul Otoman a fost la Belgrad, în 1456. Stăpânirea acestei cetăți însemna, de fapt, drum liber spre șesul din față; nu degeaba i se spunea doar „cheia regatului Ungariei”, așa după cum Chilia și Cetatea Albă erau „cheile” Moldovei. De aceea Mahomed al II-lea se hotărî să o cucerească. În fruntea unei armate uriașe [...] el sosi la începutul lunii iulie în fața cetății. Iancu, la rândul lui, luase măsurile convenite de apărare. Întărise garnizoana Belgradului [...] și o aprovizionase cu cele necesare – muniții și alimente [...]. Asediul a început în ziua de 5; în ziua de 14 avu loc lupta navală de la Salankemen în care turcii au fost învinși; îndată după aceea sosi la Belgrad și Iancu, a cărui armată cuprindea și un corp de cruciați. Asaltul general se produse în după-amiaza zilei de 21 iulie. Turcii reușesc în cele din urmă să pătrundă în oraș; [dar] un contraatac viguros îi silește să se retragă. A doua zi, are loc o nouă luptă la marginea orașului. Pentru că sunt izbiți în plin de artileria lui Iancu [...] și atacați cu furie de cavalerie, precum și de cruciați [...], turcii sunt cuprinși de panică și se retrag în dezordine. [...] Vestea că Belgradul nu putuse fi luat și că Mahomed al II-lea [...] a trebuit să fugă rănit, produse o extraordinară bucurie în toată Europa.”

(C. C. Giurescu, *Istoria românilor*)

B. „Apelul papei Clement al VIII-lea către monarhii „creștini”, să se unească într-o ligă „sfântă” împotriva Imperiului Otoman, primise unele răspunsuri favorabile din Spania, din ducatele italiene Mantova, Toscana și Ferrara, din câteva state germane și de la împăratul Rudolf al II-lea de Habsburg [...]. Țările Române, în hotar cu Imperiul Otoman și cu forțe armate proprii, prezentau o deosebită însemnătate. Diplomația habsburgică [...] încheie tratate cu Aron Vodă al Moldovei și cu Sigismund Bathory, principele Transilvaniei. Mihai Viteazul, fără să mai aștepte propuneri, are inițiativa diplomatică și politică, hotărând cu amintiții conducători «ca să fie nedespărțiți unii cu alții» și să înceapă împreună acțiunea. [...] Atacurile oștilor muntene din toamna și iarna 1594-1595, pe linia Dunării [...], înfrângerea tătarilor la Putineiu, Stănești și Șerpătești, primele succese ale românilor moldoveni la Babadag, Măcin, Ismail [...], Tighina, însemnau o întreită lovitură - [pentru otomani] - de ordin politic, militar și economic [...]. Reacția Porții: decide înlăturarea lui Mihai Viteazul și transformarea Țării Românești în pașalâc. Pentru a doua oară în secolul al XVI-lea, existența statului muntean este pusă în cumpănă.”

(C. C. Giurescu, D. C. Giurescu, *Scurtă istorie a românilor*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți o cetate precizată în sursa **A**. **5 puncte**
2. Precizați, din sursa **B** o informație referitoare la Liga Sfântă. **5 puncte**
3. Menționați două spații istorice la care se referă atât sursa **A**, cât și sursa **B**. **10 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că românii obțin victoria în luptele desfășurate împotriva tătarilor. **5 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **A** precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **15 puncte**
6. Prezentați alte două acțiuni diplomatice la care participă românii în secolele al XV-lea - al XVI-lea, în afara celor la care se referă sursele date. **20 puncte**
7. Menționați o asemănare între două acțiuni militare în care sunt implicați românii în secolul al XIV-lea. **10 puncte**
8. Prezentați un memoriu/proiect din sec. al XVIII-lea și un proiect politic din sec. al XIX-lea. **20 puncte**

Nr.2

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Șerban Cantacuzino (1678-1688), s-a angajat în lungi tratative cu împăratul Leopold, în încercarea recunoașterii neatârării Țării Românești și a domniei ereditare în familia sa. Curtea din Viena nu era dispusă să accepte un stat românesc puternic la sud de Carpați. Ea s-a declarat totuși de acord cu cererile lui Șerban Cantacuzino (1688), dar, întrucât domnul român șovăia să facă pasul decisiv și deschis al alăturării la coaliția antiotomană, trupele imperiale [habsburgice] au pătruns – ca mijloc de represiune – pe teritoriul Țării Românești. Șerban Cantacuzino s-a grăbit să trimită o solie la Viena pentru a finaliza negocierile și a aduce închinarea sa și a țării față de împărat. Moartea lui neașteptată a surprins solia în drum spre Viena. Succesorul său, Constantin Brâncoveanu (1688-1714) a refuzat să se angajeze alături de Imperiul Habsburgic atât timp cât victoria acestuia nu era sigură. Supus și el presiunilor militare – trupele imperiale au pătruns în țară și i-au impus domnului să le asigure aprovizionarea – Constantin Brâncoveanu s-a alăturat turcilor și i-a înfrânt pe imperiali la Zărnești (1690).”

(F. Constantiniu, O istorie sinceră a poporului român)

B. „Domnul Moldovei, Dimitrie Cantemir (1710 – 1711), urmează însă aceeași orientare antiotomană, fiind preocupat în egală măsură să scoată Moldova de sub ascultarea Porții și să asigure o domnie autoritară și ereditară. În acest scop, el a semnat la Luck (Luțk) un tratat cu țarul Petru I (1711) prin care se prevedea că domnia va rămâne, prin descendență masculină, în familia Cantemir, exceptându-se abandonarea ortodoxiei sau încălcarea credinței față de țar (art. III), «toată puterea statului va fi în mâna domnului» (art. VI) și se indicau hotarele Moldovei: Nistru, Dunărea, Transilvania, Țara Românească. Campania antiotomană a lui Petru I s-a încheiat însă cu înfrângerea de la Stănilești (1711), astfel că Dimitrie Cantemir a fost constrâns să se refugieze în Rusia. Acțiunile celui considerat a fi un fidel al Porții și atitudinea ambiguă a lui Constantin Brâncoveanu au determinat Poarta să adopte măsuri care să-i consolideze controlul asupra celor două Țări Române. În locul fugarului Cantemir a fost trimis din nou la Iași Nicolae Mavrocordat, care, de astă dată, pentru a-și asigura concursul boierimii a adoptat o neașteptată atitudine conciliantă.”

(F. Constantiniu, O istorie sinceră a poporului român)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți lupta precizată în sursa A. **5 puncte**
2. Precizați, din sursa B, o informație referitoare la lupta de la Stănilești. **5 puncte**
3. Menționați domnul și statul românesc la care se referă atât sursa A, cât și sursa B. **10 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că domnul român a semnat un tratat cu țarul Rusiei. **5 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa A, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (cauză, respectiv efect). **15 puncte**
6. Prezentați două instituții centrale din spațiul românesc în sec. al XIV-lea - al XVI-lea. **20 p.**
7. Menționați o asemănare între două acțiuni militare la care au participat românii în secolul al XV-lea. **10 puncte**
8. Prezentați un memoriu/proiect din sec. al XVIII-lea și un proiect politic din sec. al XIX-lea. **20 puncte**